

ԵՐԲ ԵՐԻԿԱՄՆԵՐԸ ՀԻԻԱՆԴ ԵՆ

Երիկամները երկու փոքրիկ դործարաններ են, որոնք մէջքին տակ, ողնաշարին երկու կողմերը դրուած են և մէջ կ'արտադրեն: Ի՞նչ է մէջը. այն հեղուկը, որ դուրս կը տանի մարմնոյն մէջ գլուխուած թոյնները:

Երբ երիկամները հիւանդ են, կը պատահի երկու տեսակ երեւոյթ: Նախ այն վնասակար տարրերը, որոնք պէտք էր դուրս տալ, երիկամներուն անկարողութեան պատճառաւ, կը մնան արեան մէջ, թունաւորելով դայն: Երկրորդ այն կենսական տարրերը, որոնք պէտք էին մարմնին, երիկամներուն անկարողութեան պատճառաւ, դուրս կ'ելլեն մէջքին հետ:

Առաջին տարրը կը կոչուի միզուտ (urée), երկրորդը բնասպիտ (albumine):

Երիկամներու այս հիւանդութեանց պատճառները դանազան են ինչպէս մանրէները (օրինակ կարմրախտը՝ սքարլաթին) թոյնները, չափազանց կերուխումները:

Այդ հիւանդութիւններուն ընթացքին, ամէն առտու հիւանդին թարթիչները կ'ուռին, երեսը նոյնպէս, ոտքերը մասնաւորաբար երկու պճեղներուն (թոփուք) վրայ ուռեցքներ կը տեսնուին: Ուրիշներ ուռեցք չեն ունենար այլ գլխի ցաւ, սրունքներու միսերու տեսակ մը պրկում (ժողովուրդը «ջիղը ջղին վրայ ելաւ» կ'ըսէ), մատները մեռած կը թուին, ձեռքերը կը թմրին, շունչը կը հատնի, գլխու սրտոյտներ կ'ուռնենան, աչքերը կը դառնան, ախորժակը կը կորսուի և այլն: Երբ արեան մէջ միզուտը կը շատնայ, մահուան վտանգը կ'աւելնայ:

Դարմանուելու համար, նախ պէտք է պայքարիլ թոյնին աւերներուն դէմ, յետոյ քէթիւմ բոնել (պահք): Երբ միզուտը շատցած է, կաթին դատ ուրիշ բան չտալ հիւանդին: Երկարատեան կաթով սնանիլ, և ամէն ութը օրը անդամ մը լուծողական առնել: Նոյնպէս առանց աղի սնունդ առնել, կանանչ կամ չոր բանջարեղէն, բրինձ, գետնախնձոր, սլտուղ: Իբրեւ խմելիք, եգիպտացորենի մազի խաշածոյ, թարմ խաղողի ջուր:

Բժիշկին կ'իյնայ երիկամունքի հիւանդութեան ձեւը և պատճառը սրոշել և հիւանդին յանձնարարել պատշաճ դարմանումն ու մանաւանդ սննդապահութիւնը:

Իսկ հիւանդը պարտաւոր է կէտ առ կէտ դործադրել բժիշկին յանձնարարութիւնները, խուսափելու համար ծանր բարդութիւններէ: